

ALMANYA'DA ECZACILIK SİSTEMİ

Çeviren: Mustafa Demir (TEB)

Almanya halk sağlık sisteminin temelleri 100 yıldan fazla bir süre önce 1883'te Başbakan Otto Von Bismarck tarafından 'Çalışanların Sağlık Sigortaları Hakkında Kanun' ile atılmıştır. Bu kanun ve İmparator Wilhelm II. tarafından 1911'de yürürlüğe sokulan Hükümet Sigorta Kanunuyla toplumun %90'ının hastalığında finansman sorununa karşı geniş güvenlik sağlayan bir kanuni sağlık sigorta şeması oluşturuldu. Günümüze kadar geçen süre içinde Hükümet Sigorta Kanunu sürekli güncelleştirildi ancak 1989 yılında bu kanunun yerini kanuni sağlık sigorta şemasının uygulanmasını sağlayan beşinci Sosyal Kanun aldı.

Yapılan bu düzenlemeyle bütün ayakta ve yatarak tedaviler ile diş tedavileri karşılandığı gibi hastalık durumunda gerekli ilaç ve diğer tıbbi malzeme de sağlık sigorta fonları tarafından karşılanmaktadır. Hizmet şeklinde yardım prensibi, sağlık sigorta fonları ile eczaneler arasında anlaşmalar sağlanması sonucunu doğurmaktadır. Bu amaçla parlamento tarafından bazı düzenlemeler yapılmıştır. İlaçların eczaneler tarafından temin edilmesini sağlayan bu anlaşmalar eczaneler seviyesinde değil ancak eczanelerin ekonomik ilişkilerini temsil eden 17 eyalet eczacılık birliğinden oluşan Alman Eczacılar Birliği seviyesinde yapılmaktadır.

Ulusal Kanun, Alman halkına ilaç teminini layikiyle sağlayan, ülke çapında yayılmış yaklaşık 20.000 eczane tarafından uygulanmaktadır.

Almanya'da 1995 yılı itibariyle 21.119 serbest eczane bulunmakta ve eczane başına 3870 kişi düşmektedir. Almanya'da yeni kayıtlı eczacıların dörtte üçünü kadınlar oluşturmaktadır.

Almanya'da serbest eczanelerde % 62'si kadın olmak üzere 42.790, hastane eczanelerinde % 53'ü kadın olmak üzere 1.906, endüstri, devlet dairesi ve özel kuruluşlarda % 42'si kadın olmak üzere 4.733 eczacı çalışmaktadır.

Almanya'daki eczanelerde bulunan ilaçların sınıflandırılması ve eczanede satılan diğer ürünler kısaca anlatılacak olursa;

-Temel olarak eczanelerde, sadece eczanelerde bulunabilen kontrole tabi reçeteli ilaçlar ile serbestçe temin edilebilen ilaçlar bulunmaktadır.

-Reçeteli ilaçlar sadece eczanelerde bulunabildiğinden yine sadece eczanelerde satılabilirler. Bu konuyla ilgili kanun İlaç Kanunu'nun 43. ve 49. maddeleri arasında yer almaktadır.

-Reçete gerektirmeyen ilaçlar, eczanede satılması gereken serbest temin edilebilen ilaçlar ve eczane dışında da satılabilen ilaçlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. (Yasalara uygun olarak 1987'de Federal Anayasa

Mahkemesi tarafından serbestçe temin edilebilen ilaçların eczanede satılması yanında eczane dışında da satılması uygun görülmüştür.)

-Eczanelerle ilgili kanununun 25. Maddesi eczanelerde ilaçlara ek olarak hangi ürünlerin satılabileceğini belirlemektedir. Eczanelerde diğer kalemlerin dışında; bandajlar, çocuk bakımıyla ilgili ürünler, tıbbi, dental ve veterinerlik malzemeleri, hijyen ve vücut bakımıyla ilgili ürünler, pestisidler ve bitki koruyucu ürünler ile hayvan bakımı ve beslenmesi ile ilgili ürünler satılmaktadır. Bu gibi ürünlerin satışı eczane cirosuna % 3 oranında katkı sağlarken hasta bakım malzemeleri ve diğer ürünler % 3.5 oranında katkı sağlamaktadır. Bu da eczane cirosunun yaklaşık % 93'ünü ilaç satışının meydana getirdiğini göstermektedir.

Sağlığa ve toplum ihtiyaçlarına verilen önceliğe göre Alman ilaç piyasası, kamu ve özel sağlık sigortacılarıyla ilgili üç temel ilke benimsemiştir:

1- Eczaneler için geniş çaplı bir ilaç tekeli; ilaç tüketiminin yalnızca % 3'ü (hastanedeki ilaç tüketimi hariç) eczaneler dışında gerçekleşmektedir. Geniş kapsamlı bu eczane tekeli istenilen bir durumdur. İlaçlar eczacı olmayan insanların satacağı ürünler olarak değil, ülkenin her yerinde tavsiye ve bilgi verilerek satılacak önemli ve dar tedavi alanı olan ürünler olarak tasarlanmıştır.

2- Serbest eczaneler özel eczanelerdir. Bütün serbest eczaneler eczacılar tarafından işletilmektedir. -Eczanelerin eczacı olmayanlarca işletilmesi yasaktır. -Bir eczacının birden fazla eczane işletmesini engellemek amacıyla bir eczacı ancak bir eczaneyi işletebilir. Bu kural eczacı olmayan zengin kişilerin zincir eczaneler açmalarını ve eczanelere benzer ilaç dükkanlarının açılmasını önlemek için konulmuştur.

'Farmasötik Hizmet Kalitesi' bakış açısının oluşturulduğu Almanya'da bu kuralların çiğnenmesi kabul edilemez bir geri dönüşe yol açabilir. Bunun yerine, hasta merkezli hizmet veren ve ilaç uzmanı olan eczacının rolünü geliştirmek için gerekli her şey yapılmalıdır.

3- İlaçların üretim aşamasında fiyatlandırılmalar serbest bir şekilde yapılmaktadır ancak eczane satış fiyatlarının standart hale getirilmesi için ilaç fiyatlandırma kuralları getirilmiştir. Mümkün olduğu kadar fazla piyasa ve gerektiği kadar kural ilkesinden hareketle, hareketi kısıtlanmış ve herhangi bir şekilde engeli olan eski ve zayıf durumdaki eczanelerin dezavantajlardan korunması benimsenmiştir.

Çeviri: Alman Eczacıları Birliği Danışmanlık ve Yayın Biriminin 'Eczane Verileri-1995' adlı yayınından yapılmıştır.